

3. Berlin og Tyskland.

Krisen omkring Berlin var et af de udenrigspolitiske problemer, der blev omtalt af adskillige af deltagerne i generaldebatten.

Den japanske repræsentant (Kosaka) sagde, at det vigtigste af de eksisterende udenrigspolitiske problemer var Berlin- og Tysklandsspørgsmålet. Firemagtsoverenskomsten vedrørende Berlins status, sagde han, er stadigvæk i kraft. En løsning på dette spørgsmål måtte finde sted ved gensidig overenskomst gennem forhandlinger, og en sådan løsning måtte være i overensstemmelse med FN-pagten. Berlinspørgsmålet kunne ikke løses ved en ensidig forkastelse af gyldige internationale overenskomster eller ved hjælp af trusler. Også den berlingske og den tyske befolknings frit udtalte vilje måtte finde udtryk i en ordning.

Præsident Kennedy beskæftigede sig også med Berlin-krisen, om hvilken han bl. a. sagde, at „dersom nogen tvivlede om, i hvor høj grad vor nærværelse er ønsket af den vestberlingske befolkning, kunne der holdes en fri afstemning derom i Berlin og, om muligt, blandt hele det tyske folk“.

Krisen var imidlertid unødvendig. Hvis der var ønske om en ændring, måtte den være genstand for forhandling og ske på grundlag af „gensidig respekt og respekt for andres rettigheder“.

Vestmagterne havde roligt besluttet at beskytte deres forpligtelser og deres adgang til Vestberlins frie borgere og disses selvbestemelsesret med de nødvendige midler. En foreløbig løsning var mulig, og forhandlingsvejen blev nu undersøgt. USA ville aldrig forhandle af frygt, men heller ikke frygte en forhandling.

Den jugoslaviske repræsentant (Popovic) sagde bl. a., at Jugoslavien var for det tyske folks selvbestemelsesret. Hvad den tyske genforening angik, kunne man imidlertid ikke overse den kendsgerning, at der er to tyske stater som et resultat af den 2. verdenskrig. Situationen var et resultat af en bestemt politik, som stormagterne havde fulgt, og af forholdet mellem dem. Anti-Hitler-koalitionens mål var at forhindre en ny revanchisme og militarisme, men af velkendte grunde blev dette mål ikke nået; vi var i dag vidne til Tysklands remilitarisering.

Den sovjetiske repræsentant (Gromyko) udtalte, at det altoverskyggende problem var den tyske fredstraktat. Truslen mod freden i dette område var ikke opstået i dag eller i går, men var udviklet år for år sammen med udsættelsen af en tysk fredstraktat. Der var opstået to tyske stater, som ikke blot var adskilt ved grænsepæle, men var dybt forskellige i social og politisk henseende. Når vesttyskerne talte om selvbestemmelse for tyskerne, mente de i virkeligheden „den tyske demokratiske republik optagelse i Vesttyskland“.

Sovjetunionen var parat til at undertegne en enkelt traktat med de to tyske stater eller separate traktater med dem. Det vigtigste var at sætte et endeligt punktum for den 2. verdenskrig, og dette kunne ske med en traktat, hvis vilkår hverken ville trække fra i Sovjetunionens eller i vestmagternes prestige. Vestberlins befolknings frihed ville blive garanteret, men der måtte udvises respekt for Østtysklands suverænitet og sluttes passende overenskomster med denne stat. FN kunne være garant for Vestberlins status.

Hvis der ikke opnåedes enighed med vestmagterne, havde Sovjetunionen ingen anden mulighed end „at afslutte en fredstraktat med den tyske demokratiske republik alene“ — og på dette grundlag løse spørgsmålet Vestberlin. Han bemærkede, at vestmagterne havde afsluttet en fredstraktat med Japan uden Sovjetunionens deltagelse.

Den danske repræsentant (Krag) foreslog, at tanken om at flytte et af FN's organer til Berlin nærmere blev overvejet.

Den canadiske repræsentant (Green) mente, at Sovjetunionen havde fundet det opportunt på indeværende tidspunkt at skabe en meget alvorlig situation i Berlin. FN kunne ikke komme uden om en behandling af Berlin-spørgsmålet, da dette spørgsmål var af altoverskyggende betydning for, hvorvidt der fremover skulle herske krig eller fred. Han anførte tre muligheder for FN-assistance i Berlin-spørgsmålet. Man kunne gennem debat i FN gøre det uomtvistelig klart for de fire direkte interesserede parter, at de over for verdensoffentligheden havde en forpligtelse til at nå til en løsning gennem forhandling. FN kunne endvidere tjene som observatør såvel i byen som på indfaldsvejene fra vest, såfremt de fire